

Asia: VN/27419/2020

Luonnon virkistyskäytön strategia

Yleinen lausunto

Voitte tässä lausua yleisesti luonnon virkistyskäytön strategiasta

Näkökulma strategiassa on vahvasti ympäristön hyödyntäminen virkistykseen. Rinnalle olisi hyvä nostaa näkyviin myös ympäristön hyvä tila, mikä on edellytyksenä virkistyskäytölle ja hyvälle luontokokemukselle.

Johdanto

Voitte tässä lausua luvusta 1: Johdanto (1.1 Hallinnollinen tausta ja työn käynnistäminen, 1.2 Strategian tavoitteet)

-

Luonnon virkistyskäytön nykytila

Voitte tässä lausua luvusta 2: Luonnon virkistyskäytön nykytila (2.1 Käsitteet, 2.1 Seurantatietoa luonnon virkistyskäytöstä, 2.3 Luonnon virkistyskäytön mahdollisuudet Suomessa, 2.4 Luonnon virkistyskäytön resursointi, 2.5 Toimijoiden roolit, 2.6 Lainsäädäntö, 2.7. Luonnon virkistyskäyttöä koskevat muut strategiat ja toimet)

2.5 Toimijoiden roolit

Maa- ja metsätalousministeriötä koskevassa tekstissä todetaan, että virkistyskäyttö nähdään yhdeksi metsän tarjoamaksi ekosysteemipalveluksi. Tähän olisi hyvä metsän rinnalle nostaa vesistöt, joiden merkityksen ekosysteemipalveluna ja virkistyskäytössä voidaan katsoa olevan yhtäläinen metsien kanssa.

ELY-keskusten tehtäväkenttä on kuvattu varsin suppeasti. Virkistyskäytön kannalta tärkeitä tehtäviä ovat vesien hyvän tilan ja vesienhoidon tavoitteiden edistäminen sekä luonnonvarojen kestävä käytön edistäminen ja ympäristön tilan seuranta. ELY-keskusten valvontatehtäviä ei ole mainittu lainkaan. ELY-keskusten tehtävät erityisesti luonnonsuojelulain, vesilain ja ympäristönsuojelulain valvonnassa edistävät osaltaan ympäristön hyvää tilaa ja turvallisuutta.

2.6 Lainsäädäntö

Luonnonsuojelulaki on keskeinen luonnon virkistyskäyttöön vaikuttava laki. Luonnonsuojelulain tavoitteet tukevat myös virkistyskäytön edellytyksiä. Luonnonsuojelulain mukaiset luonnonsuojelualueet ovat tärkeitä virkistyskäyttökohteita. Luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksissä ja hoito- ja käyttösuunnitelmissa sovitetaan yhteen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja virkistyskäytön tavoitteita ja luodaan edellytyksiä kestäväälle virkistyskäytölle.

Virkistyskäyttöön liittyy laji vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta. Erityisesti terveydelle haitalliset vieraslajit, kuten jättiputket, voivat aiheuttaa suoraa haittaa luonnon virkistyskäytölle.

2.7 Luonnon virkistyskäyttöä koskevat muut strategiat ja toimet

Tässä olisi hyvä mainita myös vesien kunnostusstrategia ja kansallinen vieraslajistrategia.

Hyödyt

Voitte tässä lausua luvusta 3: Hyödyt (3.1 Terveys ja hyvinvointi, 3.2 Talous ja työelämä, 3.3. Kansalaisuus, kulttuuri ja yhteisöllisyys, 3.4 Ympäristön tila ja virkistyskäytön kestävyys)

3.4 Ympäristön tila ja virkistyskäytön kestävyys

Tekstissä tunnistettujen virkistyskäyttöön liittyvien ongelmien (roskaantuminen, kuluminen) lisäksi virkistyskäyttö voi aiheuttaa häiriötä eläinyksilöille. Esimerkiksi monet lintulajit ovat pesimäaikaan alttiita häirinnälle, ja häirintä voi johtaa heikompaan pesinnän onnistumiseen. Mainitun suunnittelun ja yhteensovittamisen lisäksi ympäristökasvatus ja ympäristötietoisuuden lisääminen ovat keinoja vähentää luonnossa liikkumisesta aiheutuvia haittoja.

Tulevaisuuden näkymät

Voitte tässä lausua luvusta 4: Tulevaisuuden näkymät

-

Tavoitteet ja toimintalinjaukset vuoteen 2030 mennessä

Voitte tässä lausua luvusta 5: Tavoitteet ja toimintalinjaukset vuoteen 2030 mennessä (5.1 Missio, 5.2 Visio, 5.3. Strategiset tavoitteet, 5.4 Toimintalinjaukset)

5.4 Toimintalinjaukset

Esitettyjen toimintalinjausten lisäksi Pirkanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat - vastuualue esittää toimintalinjausta ”tuetaan ihmisten omaehtoisia luonnon kunnostus- ja elinympäristötoimia”. Tämä voi tarkoittaa, että esimerkiksi avustuksin kannustetaan ihmisiä itse parantamaan oman lähiympäristön tilaa ja mahdollisuuksia hyödyntää sitä. Kansalaisilla ja kolmannella sektorilla on olemassa valtava potentiaali edistää virkistyskäyttöä.

ELY-keskusten virkistyskäyttöosaamisen vahvistamisen lisäksi on tärkeää turvata riittävät resurssit, jotta ELY-keskukset voivat toteuttaa virkistyskäyttöä edistäviä tehtäviä.

Toimeenpano ja seuranta

Voitte tässä lausua luvusta 6: Toimeenpano ja seuranta (6.1 Jatkotyö ja strategian päivittäminen, 6.2 Seuranta, mittarit ja indikaattorit, 6.3 Viestintä)

-

Rajala Mari
Pirkanmaan ELY

Arffman Riina
Pirkanmaan ELY-keskus - Ympäristö ja luonnonvarat